

Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 17 : De Sisyphe

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[74\] : De Sisyphe](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VI

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VI, 17 : De Sisyphe](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VI

[Mythologie, Paris, 1627 - VI, 18 : De Sisyphe](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VI

[Mythologie, Lyon, 1612 - VI, 17 : De Sisyphe](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - VI, 17 : De Sisyphe, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 02/12/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/5992>

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Format in-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 628-632

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Sisyphe](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

infernus detrusus fuit Ixion, ubi perpetua poena, præteritorum recordatione scilicet, discruciat. Ego sanè non parum præclare hoc etiam fictum à poetis fuisse neque inutiliter ad institutionem vitæ censuerim, quòd tanto grauius scilicet iure optimo supplicium esset Ixionis, quàm cæterorum omnium qui apud inferos torquentur; quanto maiora hic beneficia à Deo acceperat: quoniam id præclare scriptum est, quòd cui plus remittitur, is plus debet. Hoc est, fabulam hanc ideo fuisse fictam, ut per hanc significarent antiqui maximè omnium vitiorum inuisam esse Dìs immortalibus acceptorum beneficiorum obliuionem: atque id etiam multo magis, cum quis nò modò obliuiscitur, sed etiam iniurias infert pro beneficiis: quod scelus vindicem esse Deum denique experitur. Hoc tamen vitium cæterorum omnium ferè maximè patet, quod non semel experti sunt principes plerique, qui sibi ab illis parari insidias senserunt, quos ante omnes charos habebant, & ad maximas opes, supremosque honores prouexerant: sed & nuper propè singulare ætatis nostræ ornamentum ac omnium bonorum perfugium Franciscus Medices, serenissimus Magnus Dux Hetrurizæ secundus: quem & ipsum, & Carolum serenissimum Archiducem Austriæ, ex omnibus principibus nostræ tempestatis solos, meo quidem iudicio, ob humanitatem, prudentiam, moderationem animi, magnificentiam, gloriam in omni genere virtutis, verè regios & imperare dignos ausim dicere. Ac de Ixione satis, nunc de Sisypho dicatur.

De Sisypho. CAP. XVII.

SISYPHVS cuius filius fuerit, non patet; quem tamen non nulli Æoli fuisse arbitrati sunt, cum illum Ouidius, & Horatius, & Homerus lib. 3. Iliadis ita Æolidem appellauerit: *Σίσυφος Αἰολίδης ὃ δ' ἄρα Γλαυκῶντι καὶ υἱόν.*
Sisyphus Æolides, cuius de femine Glauconi Editur.

Nam Apollonij enarrator ἐκ ἀπ' Αἰόλου, ἢ ἀπὸ τῶν Αἰόλων, non ab Æolo scilicet, sed ab iis qui genus ducunt ab Æolo, Sisyphum Æolidem vocatum fuisse existimauit. Fuerunt qui putarint Meropen vnā ex Pleiadibus illi nupsisse, de qua ita inquit Ouidius in 1. Fastor.

Septima

Septima mortali Merope tibi Sisyphus nupsit.

Ex qua Glaucum, qui etiam Taraxippus vocabatur, qui fuit in Isthmo in hippodromo ab equis discerptus, & Creontem suscepit. Habuit ex aliis etiam sceminis alios filios, Therandrum, Ornytionem, Alnum, Metabum, Hofmum, Porphytionem, aliosque complures: atque Ephyrum ciuitatem Peloponnesu habitauit, ut testatur Homerus Iliad. 2.

Ἰσιπύλῳ δ' ἔφρα μυχῷ Ἀργείος ἱπποβότοιο·

Ἰσθα δὲ τίς αὖτος ἴσταν, ὃ κάρτιστος γένετ' ἀνδρῶν.

Est Ephyrus urbs Argi vicina feracis equorum,

Sisyphus hic habitat, cuius prudentia mira est.

Hunc astutissimum omnium mortalium fuisse memorant quippe cum Autolyce sua tempestate insignis & nobilis latronis, qui non solum iureiurando, sed etiam praestigiis ita homines decipiebat, ut alias res pro aliis caperent, fallacias repulerit. Cum enim greges Sisyphi, qui tunc imperabat Corinthi, Autolyce aliquando occultasset, illosque mutatos reddere conaretur, frustra id egit: quoniam his gregibus Sisyphus suum nomen sub ungulis una litera contentum inusserat. Id ubi vidisset Autolyce, amicitiam contraxit cum Sisypho, atque illi Anticleam filiam in matrimonium dedit: ex quibus nata est filia eiusdem nominis, quam Laertes pater Ulyssis postea uxorem duxit: de qua ita Homerus meminit lib. A. Odyss.

ἄλκι δ' ἐπὶ ψυχῇ ματρός ἀστατιστὴν ἦκε,

αὐτολύκε θυγάτηρ μαζαλήτορος Ἀντίκληα,

τίω ζωὴν κατ' ἐλάπον ἰδὼν εἴτ' ἰλίον ἱπλῷ.

Atque anima accessit defuncta deinde parentis

Anticlea alto Autolyce de semine nata:

Quam diuam liquis, cum sacra mania Troia

Accessit.

Fama est quod Iupiter Aeginam Asopi filiam in locum vocatum Phliuntem portauit, ut illam comprimeret: quam cum Asopus quzeret, non solum Sisyphus indicauit, sed etiam comprellam à Ioue fuisse dixit. At Asopus ut cognosceret an vera essent quae dicerentur, ad illam properauit: quam rem cum cognouisset Iupiter, hanc in insulam sui nominis vertit, & id supplicium Sisypho imposuit ut saxum quoddam prae grande assidue supra montem apud inferos portaret, quod ubi ad montis verticem accessisset, sua sponte reuoluebatur ad

radices montis, neque vlla vi retineri poterat ut ait Pausan. in Corinthiacis, & Hom. luculentissimè expressit lib. λ. Odyss.

καὶ μὲν χίονος ἐς αἶδον κρατὶρ ἄλγος ἔχοντα,
 λαὸν βαρύνοντα πλώριον ἀμφοτέρησιν.
 ἦτοι δ' μὲν σκηρὶ πῆμα δαίμων χερσὶν τε ποσὶν τε
 λαῶν αἶψα ὠδισκον πετὶ λόφον· ἅμ' ὅτε μίμνοι
 ἄκροι ὑπερβαλὶν, τότε ἀπὸς ῥέψασκε κρατὰ ἱε
 αὐταί. ἔπειτα πέδον δ' κυλινδὰτο λαῶς ἀναδ' ἡς·
 αὐτὰρ ὅγ' ἀψ' ὠσασκε τίτ' αὐτοῖσδε· κατὰ δ' ἰδρῶος
 ἱρρῶος ἔκ' μελίων, κενὴ δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρε.
*Sisyphon hic vidi duros perferre labores,
 Ambabus manibus portante pondera saxi.
 Hic etenim manibus nixus pedibusq; rotabat
 Ingens ad collem saxum: cum magna deorsum
 Sed voluebat idem, ut collem superare parabat.
 Rursus & id campum deo voluebatur in imum.
 Tum miser hic rursus repetebat pondera sudor
 Membra lanabat ei, labor est renouatus & idem.*

Sisyphum mortuum esse in Isthmo & sepultum constat, ut est in Corinth. apud Pausan. Non defuerunt tamen qui Sisyphum aliis de causis, & multo probabilioribus ad inferos delectum id pati supplicium arbitrati sint: nam quidam dixerunt, quia, cum esset Deorum à secretis, arcanas res Deorum diuulgasset, illud supplicium Deorum ipsorum iudicio apud inferos meruisse. alij inquam illum variis tormentorum generibus hospites qui ad illum accessissent, excruciare solitum, quam obrem illi poenae meritò apud inferos illum fuisse addictum. Alij putarunt addictum fuisse illi supplicio propter perfidiam, quòd daemones fefellisset, qui dicunt eum mortuum descendisse ad inferos & Plutonium decepisse. nam moriturus iussit uxorem insepultum cadaver eiicere, quod cum illa fecisset, potuit à Plutone ut ad uxorem castigandam liceret accedere, à qua tantopere fuisset neglectus, quòd citò rediret. ubi Pluto illud concessisset, ad superos reuersus noluit amplius redire ad inferos; sed à Mercurio vi detractus illi supplicio addictus fuisse dicitur.

¶ Atque hæc omnia forè illa sunt quæ de Sisypho ab antiquis memoriæ sunt prodita. Nunc quid hæc significant, inquam, ac primum omnium explicatū fuit superius nihil ma-

gis

gis diuinæ naturæ convenire quam beneficentiam, & liberalitatem, & benignitatem: nihilque tam repugnare quam crudelitatem & avaritiam, quippe cum crudelibus & avaris amicus Deus esse non possit: qui per beneficentiam viris bonis sit amicus. Cum enim Deus amet beneficos, quantopere odio habere putandus est illos, qui etiam bene de se meritos iniuriis afficiunt? Etenim cum à secretis Deorum factus fuisset Sisyphus, pro accepto tanto beneficio cum etiam fidem violaret, merito gravissima patitur supplicia. Sin in hospites etiam crudelis extitit, merito experitur quæ sint crudelitatis præmia: quia omne improbitatis genus vindicem denique habet Deum. Si quidquam rursus in Deorum contumeliam locutus fuit, ac Deorum arcana vulgavit quominus Dij ab hominibus coleantur, nihil creditus est pati præter improbitatis ac sceleris gravitatem. Ut igitur deterreret homines ab avaritia & à crudelitate, eosque ad liberalitatem, & humanitatem, & acceptorum recordationem adhortarentur, & ad Deorum cultum, ad servandam fidem magistratibus, & regibus, qui nobis honorem detulerunt, hæc ficta sunt ab antiquis. Lucretius tamen libro tertio in eos hanc fabulam convenire scribit, qui magistratus & honores à populo expetunt cum summa animi contentione: neque unquam obtinere possunt, vel quod indigni habeantur, vel quod in hoc etiam maxima vis sit fortunæ. Sic enim ait Epicureus poeta:

*Sisyphus in vita quoque nobis ante oculos est,
Qui petere à populo fasces, saevaque secures
Imbibit, & semper victus, tristisque recedit.
Nam petere imperiū, quod inane est, nec datur unquam,
Atque in eo semper durum sufferre laborem,
Hoc est aduerso nixantem trudere monte
Saxum, quod tamen à summo iam vertice rursus
Voluitur, & plani raptim petit aequora campi.*

Tanta verò præstantia fuit antiquorum artificum in fabulis confingendis, ut non unam rem tantum sub his contineri voluerint, sed illas in diuersas sententias posse distrahi, ut multiplex utilitas ex his caperetur. Per hanc ipsam fabulam igitur homines ab ambitione reuocabant, qua nihil propè est humano generi perniciosius: neque enim debet statim confugere ad laqueum, qui repulsam passus est, vel si præstantior cæteris

existat: sed arbitrari multa stultè fieri ab imprudente multitudine, aut ab inconsideratis iudicibus, cum maxima sit ubique insipientium copia. sin alicuius sceleris sibi conscius extiterit, qui passus est repulsam, tum debet vniuersæ vitæ suæ rationem examinare, & quod in se parum rectum cognouerit, corrigere, se ad probitatem quam maximè accommodare, seque dignum præbere, qui cæteris hominibus imperet: quippe cum nullum imperium sit vel felix vel diuturnum, vbi impuri, viris bonis, stulti, sapientibus imperiti, peritissimis in rebus administrandis dominantur. Alij crediderunt Sisyphi saxum studium esse mortalium, atque collem illum siue montem esse vniuersum huiusce vitæ cursum: verticem ad quem Sisyphus nitebatur saxum aduoluere, esse tranquillitatem & animi quietem: inferos esse homines, Sisyphum animam, nam cum anima iuxta sententiâ Pythagoricorum è cœlo diuinitus in hæc corpora missa fuerit, quæ omnium diuinorum arcanorum fuit conscia nititur omnibus viribus ad felicitatem, vitæque tranquillitatem peruenire, quam alij in cumulandis opibus, alij in honoribus & magistratibus, alij in gloria & celebritate rerum gestarum esse arbitrantur, alij in scientiarum cognitione, alij in eximia corporis forma, aut sanitate, aut nobilitate, aut in rebus huiusmodi: qui cum re optata potiti sunt, rursus in imum relabuntur, & qui antè in diuitiis comparandis erat anxius, nunc est in acquirendis honoribus, nunc in recuperanda valetudine sollicitus, atque ita semper in aliquam relabitur perturbationem, neque ad summam tranquillitatem potest vnquam peruenire. Sisyphus igitur à Ioue ad inferos detrusus non inuisè dictus fuit saxum frustra ad montis verticem aduoluere, cum quod ad summum peruenisse videbatur, tum rursus deuolvebatur in planitiem. Alij rem ad historiam traducunt, dicentes Sisyphum fuisse Teueri scribam, qui ante Homerum Troiana bella scripserit, à quo ceperit Homerus Iliada, qui cum arcana patefecisset quædam Troianis, graue supplicium subiuit.

De Tantalos. CAP. XVIII.

TANTALVS etiam, quem apud inferos torqueri modò timore impendentis saxi, modò rerum victui necessariorum penuria dixerunt, impurus, & acceptorum beneficiorum
immemor